

โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย

Structural Relation Model of Dynamic Capabilities, Competitive Advantage and Business Success of Food Processing Industry in Thailand

กรรณวัฒน์ สกลคฤหเดช¹, สุกิจ ขอเชื้อกลาง² และ ลภัสรดา ช่างแก้ว³

^{1, 2} คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

Khorntawatt Sakhonkaruhatdej¹, Sukij Khorchuklang² and Laphasrada Changkaew³

^{1, 2} Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของทรัพยากรขององค์กรที่มีผลต่อความสามารถเชิงพลวัต และอิทธิพลของความสามารถเชิงพลวัตและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย รูปแบบการวิจัยคืองานวิจัยเชิงปริมาณและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ประกอบการธุรกิจอาหารแปรรูปของประเทศไทยจำนวน 143 ราย และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model: SEM) ผลการศึกษาพบว่าทรัพยากรขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถเชิงพลวัต และความสามารถเชิงพลวัตมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจผ่านตัวแปรต้นกึ่งกลางคือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการวิจัยจะช่วยให้องค์กรสามารถจัดการกับทรัพยากรและความสามารถที่องค์กรมีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากองค์กรต้องการเพิ่มโอกาสความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับองค์กร ต้องให้ความสำคัญกับทรัพยากรขององค์กรที่จะนำไปสู่การสร้างความสามารถเชิงพลวัตและความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จขององค์กรต่อไป

คำสำคัญ 1) ทรัพยากรขององค์กร 2) ความสามารถเชิงพลวัต 3) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน 4) ความสำเร็จของธุรกิจ

Abstract

This research aims to investigate the influence of firm resources on the dynamic capabilities and the influence of the dynamic capabilities and competitive advantage on the success of businesses in the food processing industry in Thailand. The research model is quantitative research and the data are from surveys of entrepreneurs in the food processing industry in 143 companies. The data were analyzed using the structural equation model (Structure Equation Model: SEM). The study found that firm resources have a direct positive influence on the dynamic capabilities, and the dynamic capabilities have an indirect positive influence on the success of the business through the competitive advantage as an intermediary variable.

Keywords: 1) Firm Resources 2) Dynamic Capabilities 3) Competitive Advantage 4) Business Success

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรการบริหารธุรกิจ (Ph.D Student, Doctor of Business Administration (Business Administration)
Email: tofkpru@gmail.com

² อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารธุรกิจ (Department of Business)

³ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Faculty of Commerce and Accountancy Chulalongkorn University)

บทนำ (Introduction)

แม้ว่ากลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทยจะมีความได้เปรียบทางด้านต้นทุนที่มีค่าจ้างแรงงานและวัตถุดิบในการผลิตที่ต่ำ (Mongkholanya, et al., 2014, pp. 164-175) แต่ก็ยังเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากคู่แข่งที่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรการผลิตและศักยภาพการผลิตที่ทัดเทียมหรือเหนือกว่า (Dobrivoevic, 2013, pp. 359-371) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทำให้มีงานวิจัยมากมายพยายามที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรม (Leonidou, et al., 2013, pp. 94-110) โดยงานวิจัยที่ผ่านมานี้มีหลายงานวิจัยให้ความสำคัญกับแนวคิดความสามารถเชิงพลวัตที่ช่วยให้องค์กรสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงความสามารถขององค์กรที่มีอยู่เดิมให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกได้อย่างรวดเร็ว (Ambrosini, et al, 2009, pp. 94-24) ในงานวิจัยของ Protogerou, Caloghirou and Lioukas, (2011, pp. 615-647) พบว่าอุตสาหกรรมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถเชิงพลวัตมีผลทำให้ความสามารถด้านเทคโนโลยีและการตลาดเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Leonidou, et al. (2013, pp. 94-110) พบว่าความสามารถเชิงพลวัตทำให้ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการเพิ่มขึ้นและยังส่งผลถึงประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้นอีกด้วย

แนวคิดความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic Capabilities) ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ไม่เสถียรนั้น Teece, Pisano and Shuen (1997, pp. 509-533) ได้เสนอแนวคิดความสามารถเชิงพลวัตผ่านบทความที่มีชื่อว่า “Dynamic Capabilities and Strategic Management” และได้อธิบายไว้ว่าบางกิจการสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งภายใต้ความเป็นพลวัตของตลาดเนื่องมาจากความสามารถขององค์กรที่มีความเป็นพลวัตที่สามารถสร้าง พัฒนาและปรับเปลี่ยนทรัพยากรและความสามารถให้เป็นความได้เปรียบ

ทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน ดังที่เกิดกับธุรกิจของ IBM, Hewlett-Packard merger, Samsung, Rolls-Royce และมีแนวคิดอีกมากที่จะสร้างความสามารถเชิงพลวัต (Lee and Slater, 2007, pp. 241-257; Harreld, O’ Reilly and Tushman, 2007, pp. 21-43) ความสามารถเชิงพลวัตเป็นการความสามารถของกิจการที่สามารถบูรณาการ สร้างและปรับเปลี่ยนทั้งสมรรถนะภายในและภายนอกให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว (Teece, 2007, pp. 1319-1350)

ซึ่งในประเทศไทยอุตสาหกรรมอาหารถือเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก (Ministry of Industry Thailand, 2011) ทำให้มีงานวิจัยจำนวนมากที่ทำการศึกษาปัจจัยที่สร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจอาหารในประเทศไทย (Suwannaporn and Speece, 2010, pp. 364-386) ธุรกิจอาหารของประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากจำนวนคู่แข่งที่มีอยู่ในตลาดจำนวนมาก และการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดนิ่ง (Supitchayangkool, 2005) ส่งผลถึงความเป็นพลวัตของตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการแข่งขันในอุตสาหกรรมอาหารเอง และความต้องการของลูกค้าที่ถูกตอบสนองอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการอย่างไม่หยุดนิ่ง (Li and Liu, 2014, pp. 2793-2799) สภาวะดังกล่าวทำให้อุตสาหกรรมอาหารของประเทศไทยนั้นต้องหาแนวทางที่จะสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ในสภาวะดังกล่าว โดยการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับธุรกิจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีปัจจัยจำนวนมากที่ส่งผลถึงความได้เปรียบทางการแข่งขันทั้งในด้านลักษณะของผู้ค้า (Kantabutra, 2014, pp. 73-88) ทรัพยากรขององค์กร การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Singtanasarn, et al., 2014, pp. 98-112) รวมถึงการจัดการคลังสต็อก อุตสาหกรรม (Meengin, 2008) ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าความสำคัญของความสามารถเชิงพลวัตที่ได้กล่าวไปข้างต้นนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนและจะนำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจ (Chien and Tsai, 2012, pp. 434-444)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าความสามารถเชิงพลวัตนั้นเป็นแนวคิดที่ขยายมาจากทฤษฎีฐานทรัพยากรที่จะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันภายใต้สภาวะแวดล้อมทางการแข่งขันที่ไม่เสถียร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทฤษฎีมุมมองเชิงฐานทรัพยากร (Resource Based View) แนวคิดความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic Capabilities) และแนวคิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายในองค์กร โดยองค์ประกอบทั้งสองเป็นแหล่งของการสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยทรัพยากรขององค์กรที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัต
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย
5. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย

ขอบเขตของงานวิจัย (Scope of study)

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้กลุ่มประชากรใช้ในการศึกษาดังนี้ ศึกษาเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปที่ประกอบกิจการอยู่ในประเทศไทย โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้บริหารกิจการ/เจ้าของกิจการ เนื่องจากผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ จำนวน 432 แห่ง (Food Institute of Thailand, 2014)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลถึงความสามารถเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบ

ทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัต (ทรัพยากรขององค์กร) ความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการศึกษาพัฒนาเครื่องมืออย่างต่อเนื่อง และได้เก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลในปี พ.ศ. 2556 -2559

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Literature)

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาองค์กรต้องเผชิญกับสิ่งที่ไม่สามารถทราบล่วงหน้าหรือบางครั้งต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ดังนั้นการใช้เพียงทรัพยากรและความสามารถที่องค์กรมีอยู่ภายใต้สภาวะที่เสถียรอาจไม่เพียงพอ (Eisenhardt and Martin, 2000, pp. 1105-1121) ความสามารถเชิงพลวัตจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่มีบทบาทในการจัดการด้านกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับองค์กร (Teece, Pisano and Shuen (1997, pp. 509-533) ในบางครั้งจะเรียกความสามารถเชิงพลวัต (Dynamic Capability) เป็นตัวเดียวกับความสามารถที่เหนือกว่า (Distinctive Capability) เพื่อให้เกิดความสามารถที่เหนือกว่าในเรื่องกระบวนการที่นำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีในระยะยาว (Salaman and Asch, 2003) ทฤษฎีที่ว่าด้วยทรัพยากรขององค์กรที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันจากการที่องค์กรมีทรัพยากรและความสามารถที่มีคุณลักษณะสี่ประการตาม (VRIN) ประกอบด้วย ความมีคุณค่าของทรัพยากร (Value Resource) การหาได้ยาก (Rare Resource) การลอกเลียนแบบไม่ได้ (Imperfectly Imitate Resource) และ การที่ไม่สามารถทดแทนได้ (Non - Substitutable) โดยคุณลักษณะเหล่านี้จะนำองค์กรไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน แต่อย่างไรก็ตามภายใต้สภาวะที่ตลาดมีความเป็นพลวัตสูงนั้นองค์กรจะไม่สามารถสร้างและรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขันไว้ได้ (Eisenhardt and Martin, 2000, pp. 1105-1121) ดังนั้น องค์กรที่

สามารถเปลี่ยนแปลงทรัพยากรและความสามารถที่มีอยู่ได้จะทำให้เกิดเป็นความสามารถเชิงพลวัต ภายใต้อาณัติความเป็นพลวัตของตลาดซึ่งความสามารถเชิงพลวัตจะช่วยให้องค์กรพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ๆ อันก่อให้เกิดความสามารถขององค์กรที่เหนือกว่าคู่แข่ง ดังนั้นองค์กรต้องคำนึงถึงการพัฒนาทรัพยากรและความสามารถของตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Teece, Pisano and Shuen (1997, pp. 509-533)

ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรขององค์กรกับความสามารถเชิงพลวัต

ทรัพยากรด้านความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อการขยายตัวของกิจการหรือความสามารถขององค์กร (Cui, Griffith and Cavusgil, 2005, pp. 32-53) ทรัพยากรทางด้านความรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจถึงสถานะทางอุตสาหกรรม ที่ประกอบด้วยความรู้ด้านลูกค้า ความรู้ด้านคู่แข่ง และความรู้ด้านคู่ค้าขององค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะนำไปสู่การสร้างความสามารถเชิงพลวัตขององค์กร (Xu, Wu and Cavusgil, 2013, pp. 750-762) การสร้างความสามารถเชิงพลวัตขององค์กรยังขาดไม่ได้ซึ่งขีดความสามารถของทรัพยากรที่เป็นทักษะความเชี่ยวชาญในส่วนของการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนกระบวนการให้ทั้งองค์กรสามารถขับเคลื่อนต่อไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Lecuona and Reitzig, 2014, pp. 954-973) Greene and Brown (1997, pp. 161-174) ได้กล่าวไว้ว่าทรัพยากรมนุษย์นั้นมีความสำคัญกว่าทรัพยากรอื่นใด ในขณะที่ Penrose (1959) มีแนวความคิดที่ได้สอดคล้อง โดยได้ให้ความสำคัญกับทักษะการปฏิบัติงานของทรัพยากรมนุษย์มากกว่า จึงสามารถสรุปได้ว่าทรัพยากรขององค์กร ทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่แข่ง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่ค้าและทักษะการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่การสร้างความสามารถเชิงพลวัตขององค์กร

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถเชิงพลวัตและความได้เปรียบทางการแข่งขันกับความสำเร็จของธุรกิจ

ความสามารถเชิงพลวัตเป็นสิ่งที่มิมีบทบาทต่อการขยายขีดความสามารถขององค์กร ซึ่งส่งผลให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรอันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งและความสำเร็จในระยะยาว (Cui, Griffith and Cavusgil, 2005, pp. 32-53) ซึ่งสอดคล้องกับ Johannessen and Olsen (2003, pp. 277-289) ได้เสนอว่า การพัฒนาความสามารถขององค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันความสามารถขององค์กรที่จะได้มาซึ่งแนวคิดใหม่ๆ และข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ถือเป็นสิ่งที่สร้างให้เกิดโอกาสให้กับกิจการ (Li and Liu, 2014, pp. 2793-2799) ความสามารถที่จะเข้าถึงความรู้ภายนอกถือเป็นการเรียนรู้ขององค์กรที่จะนำไปสู่การพัฒนาและความได้เปรียบทางการแข่งขัน การเรียนรู้ขององค์กรสร้างให้เกิดการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสภาวะทางการตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะสร้างโอกาสให้เกิดขึ้นกับกิจการซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถใหม่ๆ เกิดเป็นเทคนิค กระบวนการใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Michailova and Zhan, 2015, pp. 576-583) ซึ่งส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันทั้งในด้านการตอบสนองความต้องการด้านการสร้างความแตกต่างและต้นทุนจากการเกิดขึ้นของนวัตกรรมใหม่ ทั้งในด้านการพัฒนาลิขสิทธิ์ บริการและกระบวนการซึ่งส่งผลทางตรงต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Protogerou, Caloghirou and Lioukas (2011, pp. 615-647) ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นสามารถเป็นทั้งเป้าหมายทางการเงินและด้านที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงินแต่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินในอนาคต ซึ่งผลจากการพัฒนาความสามารถเชิงพลวัตที่เกิดจากการดูดซับองค์ความรู้และนำมาปรับเปลี่ยนการบริหารหรือการดำเนินการในองค์กรจนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการแข่งขัน สิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์กรในด้านต่างๆ (Tan and Sousa, 2015, pp. 78-102)

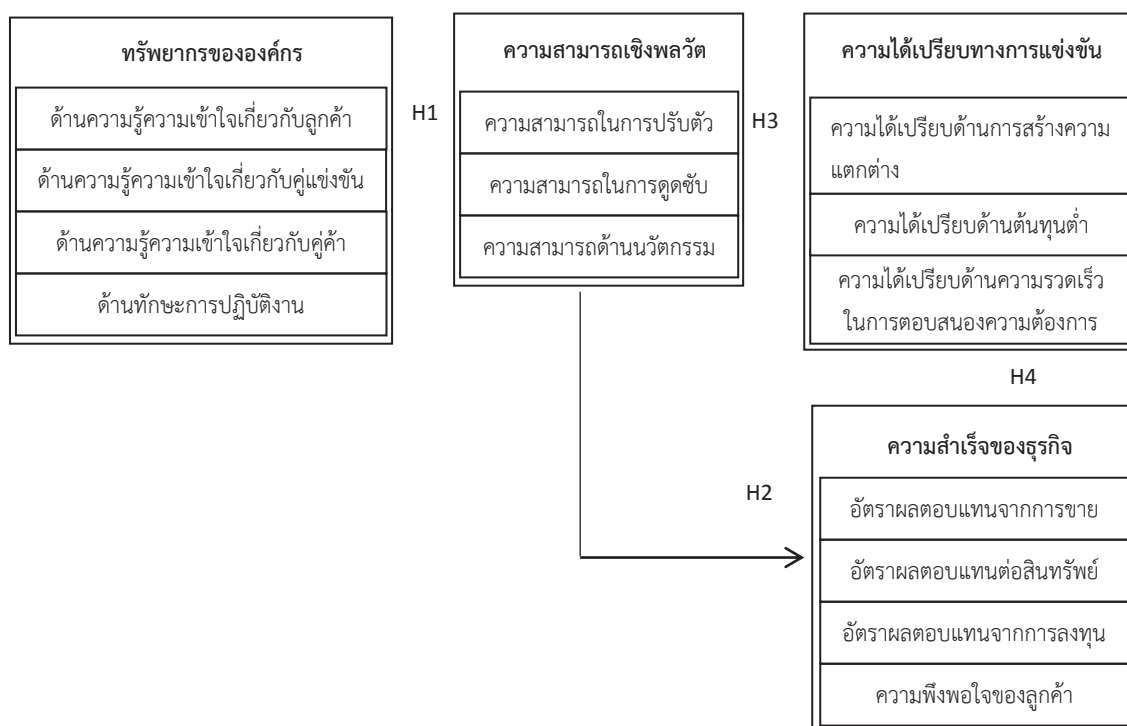
ความสัมพันธ์ระหว่างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับความสำเร็จของธุรกิจ

การที่กิจการมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งภายใต้สภาวะแวดล้อมเดียวกันนั้นเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งโอกาสในการดำเนินธุรกิจ

จากความพึงพอใจของลูกค้าที่เกิดขึ้นและเพิ่มขึ้น (Leonidou, et al., 2013, pp. 94-110) ความสำเร็จนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อกิจการมีการสร้างและสื่อสารสิ่งที่กิจการมีเหนือกว่าคู่แข่ง ไม่ว่าจะผ่านทางด้านสินค้าหรือบริการของกิจการ ออกไปให้ลูกค้าในกลุ่มที่มีความต้องการได้รับรู้ถึงคุณค่าที่จะเกิดขึ้น จึงเป็นผลให้เกิดกำไรจากการขายต่อกิจการ ทำให้ธุรกิจหลายๆธุรกิจมีผลกำไรที่สูงจากความสามารถในการแข่งขันที่ตนมีอยู่ มีงานวิจัย Carmona-Mareno, Cespedes-Lorente and De Burgos-Jimenez (2004,

pp. 101-130) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความได้เปรียบทางการแข่งขันกับประสิทธิภาพของธุรกิจ พบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อประสิทธิภาพของธุรกิจในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ Lopez-Gamero, Molina-Azorin, and Claver-Cortes (2011, pp. 141-163) ที่พบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการเงินของกิจการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลในทางบวกกับความสำเร็จของธุรกิจ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการ (Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยใช้ประชากรจากบริษัทผู้ประกอบการอาหารแปรรูปจำนวน 432 บริษัท โดยขนาดของตัวอย่างใช้เป็นสัดส่วนของจำนวนตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ 10 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปร งานวิจัยนี้มีตัวแปรทั้งหมด 14 ตัวแปร ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้คือ 140 ตัวอย่าง (Hair, et al., 2010)

2. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมโดยระบุถึงเจ้าของกิจการ ผู้บริหาร หรือผู้จัดการทั่วไป

เป็นแบบสอบถาม (5 point Likert scale) และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 (Trirakanan, 2008) และพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.70 (Hair et al., 2006) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ทดสอบได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.85 ถึง 0.94

โดยแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของระดับการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นความถนัดแบบปลายปิด checklist

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการพัฒนาและการใช้ความสามารถเชิงพลวัตในการดำเนินธุรกิจ เป็นคำถามปลายปิด checklist

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ เป็นคำถามปลายปิด checklist

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของธุรกิจ เป็นคำถามปลายปิด checklist

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

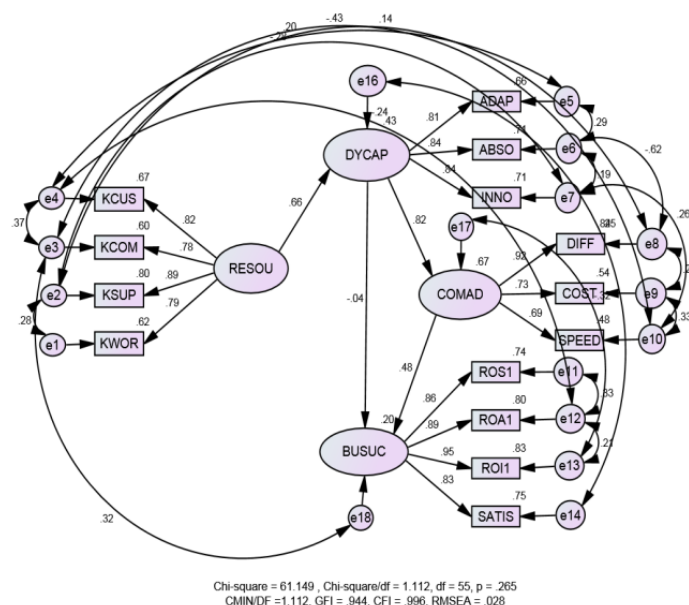
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษา (Results)

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปขององค์กรที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) กิจกรรมส่วนใหญ่ดำเนิน

ธุรกิจมาแล้วมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.6 และมีเพียงร้อยละ 7.7 เท่านั้นที่ดำเนินกิจการไม่เกิน 5 ปี ขณะที่ขนาดธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่มีขนาดย่อม ร้อยละ 75.5 ส่วนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 24.5

การทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังการปรับแต่งพบว่ามีค่าความสอดคล้องในระดับดีโดยมีดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index) ที่ยอมรับได้ในระดับดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่า Chi-Square เท่ากับ 61.14 องศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom: df) เท่ากับ 55 χ^2/df มีค่าเท่ากับ 1.11 ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า 2 ค่า p -value เท่ากับ 0.26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง GFI เท่ากับ 0.94 ค่า CFI เท่ากับ 1 และค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.028 สรุปได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นในเชิงทฤษฎี ภายหลังการปรับโมเดล มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี ซึ่งแสดงเส้นทางความสัมพันธ์โมเดลสมการดัง ภาพ 2

ภาพ 2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของทรัพยากรขององค์กร ความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ด้านทรัพยากรขององค์กร ความสามารถเชิงพลวัต และความได้เปรียบทางการแข่งขันกับความสำเร็จของธุรกิจ

อาหารแปรรูปของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก (ทรัพยากรขององค์กร: RESOU) และตัวแปรแฝงสังเกตได้ภายนอก 4 ตัว คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า (KCUS) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่แข่ง (KCOM) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่ค้า (KSUP) และทักษะการปฏิบัติงาน (KWOR) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่ค้า (0.89) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า (0.82) และค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบที่มีความสำคัญน้อยคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่แข่ง (0.78) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านทักษะการปฏิบัติงานไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายใน (ความสามารถเชิงพลวัต: DYCAP) และตัวแปรสังเกตได้ภายใน 3 ตัว คือ ความสามารถในการปรับตัว (ADAP) ความสามารถในการดูดซับ (ABSO) และความสามารถด้านนวัตกรรม (INNO) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดของความสามารถเชิงพลวัตคือ ความสามารถด้านการดูดซับ และความสามารถด้านนวัตกรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุดเท่ากัน (0.84) ส่วนความสามารถในการปรับตัวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรแฝงภายใน (ความได้เปรียบทางการแข่งขัน: COMAD) กับตัวแปรสังเกตได้ภายใน 3 ตัว ความได้เปรียบด้านการสร้างความแตกต่าง (DIFF)

ความได้เปรียบด้านต้นทุน (COST) และความได้เปรียบด้านความเร็วในการตอบสนองความต้องการ (SPEED) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดคือ ความได้เปรียบด้านต้นทุน (0.73) รองลงมาคือด้านความเร็วในการตอบสนองความต้องการ (0.69) ขณะที่ความได้เปรียบด้านการสร้างความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรแฝงภายใน (ความสำเร็จของธุรกิจ: BUSUC) กับตัวแปรสังเกตได้ภายใน 4 ตัว คืออัตราผลตอบแทนจากการขาย (ROS) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) และความพึงพอใจของลูกค้า (SATIS) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความสำเร็จของธุรกิจคือ ด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (0.95) รองลงมาคือด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (0.89) และด้านความพึงพอใจของลูกค้า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์องค์ประกอบน้อยที่สุดคือ (0.83) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ขณะที่อัตราผลตอบแทนจากการขายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุต่อตัวแปรผล ภายหลังจากปรับโมเดล ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานของเส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และอิทธิพลรวม (Total Effect) ดังตาราง 1

ตาราง 1: ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรในโมเดล

ตัวแปรเหตุ	RESOU			DYCAP			COMAD		
ตัวแปรผล	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
DYCAP	0.66**	-	0.66**	-	-	-	-	-	-
COMAD	-	0.54	0.54	0.82**	-	0.82**	-	-	-
BUSUC	-	0.23	0.23	-0.04	0.40*	0.29	0.48*	-	0.48*
Chi-Square = 61.149 df = 55 p-value = 0.265 GFI = 0.944 CFI = 0.996 RMSEA = 0.028									

หมายเหตุ DE=Direct Effect (อิทธิพลทางตรง), IE=Indirect Effect (อิทธิพลทางอ้อม), TE=Total Effect (อิทธิพลรวม),

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

แสดงผลการวิเคราะห์ตัวแบบโครงสร้างพบว่าความสามารถเชิงพลวัตได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากทรัพยากรขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

เท่ากับ 0.66 และความสำเร็จของธุรกิจได้รับอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกจากความสามารถเชิงพลวัตผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยที่ความ

ได้เปรียบเทียบการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.48 ในขณะที่ความสามารถเชิงพลวัตไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย

สรุปผลการศึกษา (Conclusion)

1. เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงของตัวแปรด้านทรัพยากรขององค์กร (RESOU) ที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัต (DYCAP) พบว่า ตัวแปรความสามารถเชิงพลวัตได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากตัวแปรทรัพยากรขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.66 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรขององค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัต กล่าวคือหากองค์กรมีการพัฒนาทรัพยากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่แข่ง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่ค้าและทักษะการปฏิบัติงานจะส่งผลให้องค์กรสามารถสร้างความสามารถเชิงพลวัตขึ้นมาได้

2. เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านความสามารถเชิงพลวัต (DYCAP) ที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความสำเร็จของธุรกิจ (BUSUC) พบว่าตัวแปรความสามารถเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ -0.04 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือความสามารถเชิงพลวัตไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านความสามารถเชิงพลวัต (DYCAP) ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย (BUSUC) พบว่า มีอิทธิพลเชิงบวกโดยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.40 และมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ 0.05 ซึ่งส่งผลผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขัน

3. ผลการวิเคราะห์ในส่วนของตัวแปรความสามารถเชิงพลวัต (DYCAP) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COMAD) พบว่าตัวแปรความสามารถเชิงพลวัตมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.82 อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ 0.01 แสดงว่าถ้าองค์กรมีความสามารถเชิงพลวัตที่เพิ่มสูงขึ้นย่อมทำให้ความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรเพิ่มขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์ในส่วนของตัวแปรด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน (COMAD) ที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจ (BUSUC) พบว่า ตัวแปรความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่าถ้าองค์กรมีความได้เปรียบทางการสร้างความแตกต่าง ความได้เปรียบทางด้านต้นทุนและความได้เปรียบด้านความเร็วในการตอบสนองความต้องการ ที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้โอกาสที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จเพิ่มสูงขึ้นได้

อภิปรายผล (Discussion)

ทรัพยากรขององค์กรไม่สามารถสร้างผลผลิตได้ด้วยตัวเองตามที่ Russo and Fouts (1997, pp. 534-559) ได้กล่าวไว้ ชัดความสามารถเชิงพลวัตคือความสามารถขององค์กรที่จะปรับตัว เรียนรู้ปรับเปลี่ยน และเปลี่ยนแปลงทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้มีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม องค์กรจำเป็นต้องหาข้อมูลความรู้จากลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่งเพื่อที่จะพัฒนาสินค้าที่แปลกใหม่ มีความแตกต่างเพื่อที่จะสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรและสินค้าในมุมมองของลูกค้าและเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดเพื่อที่จะค้นพบและรับผลประโยชน์จากโอกาสทางการตลาดที่เข้ามา องค์กรต้องสามารถที่จะตรวจจับการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของลูกค้าและตอบสนองต่อความต้องการนี้ ยิ่งไปกว่านั้น องค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องสามารถมองเห็นคุณค่าในข้อมูลความรู้ใหม่ นำความรู้ที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และท้ายสุดนำมาปรับใช้ในเชิงธุรกิจบนพื้นฐานของข้อมูลลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่งที่องค์กรมีอยู่ เป็นที่ถกเถียงกันมานานว่าข้อมูลความรู้เกี่ยวกับลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่งขององค์กรสามารถช่วยพัฒนาขีดความสามารถเชิงพลวัตในตลาดให้กับองค์กร (Slater and Narver, 1994, pp. 46-55) องค์กรจะมีความสามารถที่จะพัฒนาความสามารถที่จะสนอง

ความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าหากองค์กรเก็บเกี่ยวพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าปัจจุบันและลูกค้าอนาคตมากขึ้นเรื่อยๆ หนังสือข้อมูลการแข่งขัน (Porter, 1980)

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า ค่าอิทธิพลของทรัพยากรขององค์กรที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัตมีค่าเป็นบวกที่มีค่าอิทธิพลในระดับมากและมีนัยสำคัญทางสถิติที่สูง แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนั้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นจริงในบริบทของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย ดังนั้นหากองค์กรต้องการเพิ่มความสามารถเชิงพลวัตองค์กรจะต้องมองเห็นถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า คู่แข่งขัน คู่ค้าและทักษะการปฏิบัติงาน การเพิ่มความรู้ความสามารถให้กับทรัพยากรขององค์กรจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นทำให้องค์กรสามารถสร้างลักษณะขององค์กรที่พร้อมรับความรู้จากภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ภายในและสร้างการเปลี่ยนแปลงรวมถึงนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันของกิจการในอนาคต

ความสามารถเชิงพลวัตเป็นสิ่งที่มิมีบทบาทต่อการขยายขีดความสามารถขององค์กร ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กรอันนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่งขันและความสำเร็จในระยะยาว (Cui, Griffith and Cavusgil, 2005, pp. 32-53) ซึ่งสอดคล้องกับ Johannessen and Olsen (2003, pp. 277-289) ได้เสนอว่าการพัฒนาความสามารถขององค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลความสามารถในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันความสามารถขององค์กรที่จะได้มาซึ่งแนวคิดใหม่ๆ และข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ถือเป็นสิ่งที่สร้างให้เกิดโอกาสให้กับกิจการ (Li and Liu, 2014, pp. 2793-2799)

เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวมจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ค่าอิทธิพลรวมของความสามารถเชิงพลวัตที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจมีค่าเป็นบวก แต่ค่าขนาดของอิทธิพลทางตรงมีค่าเป็นลบ และไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าความสามารถเชิงพลวัตในบริบทของอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทยนั้น ไม่สามารถทำให้เกิดความสำเร็จของ

ธุรกิจได้ ต้องส่งผ่านการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทั้งทางด้านการสร้างความได้เปรียบด้านความแตกต่าง ความได้เปรียบด้านต้นทุนและความได้เปรียบด้านความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการ ทั้งนี้การที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถเชิงพลวัตที่จะทำให้เกิดความได้เปรียบและความสำเร็จต่อไป

อีกทั้งความสามารถเชิงพลวัตยังส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันนั้นถูกศึกษาในหลากหลายด้าน Tan and Sousa (2015, pp. 78-102) พบว่าความสามารถเชิงพลวัตนั้นเป็นตัวขับเคลื่อนทรัพยากรและความสามารถขององค์กรให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับสินค้าและบริการ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยเชิงประจักษ์ของ Dietmar, Sabina and Christina (2013, pp. 2-20) ที่ทำการศึกษาศาสมารถเชิงพลวัตในธุรกิจส่งออก พบว่าลักษณะของความสามารถเชิงพลวัตที่ทำให้องค์กรเกิดการรับรู้ เรียนรู้และสร้างนวัตกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันในด้านที่องค์กรสามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้ตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนไปได้

แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนั้นแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของความสามารถเชิงพลวัตที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในด้านความได้เปรียบด้านการสร้างความแตกต่าง ความได้เปรียบด้านต้นทุนรวมถึงความได้เปรียบด้านความรวดเร็วในการตอบสนองความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องจากค่าขนาดของอิทธิพลในระดับสูงและมีค่านัยสำคัญทางสถิติ

ความได้เปรียบทางด้านต้นทุนที่กิจการมีนั้นมีผลต่อผลประกอบการในด้านของความสำเร็จทั้งทางด้านการตลาดและด้านการเงิน (Newbert, 2008, pp. 55-77) การที่กิจการมีความได้เปรียบทางด้านต้นทุนเกิดขึ้นนั้นเป็นผลทำให้เกิดการประหยัดซึ่งต้นทุนในด้านต่างๆ และสามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีราคาที่ดีกว่าคู่แข่งขัน ซึ่งสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและเป็นส่วนในการสร้างลูกค้าใหม่จากแรงดึงดูดด้านราคา จากการที่มีต้นทุนต่ำนั้นกิจการสามารถนำเสนอราคาสินค้าและบริการ

ที่มากกว่าคู่แข่งอื่น ทำให้สามารถรักษาลูกค้าที่มีอยู่ และสร้างลูกค้าใหม่และเกิดการเติบโตของส่วนแบ่งตลาด มีงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงความได้เปรียบจากการเป็นผู้ต้นทุนที่ต่ำสามารถสร้างยอดขาย ผลกำไรและประสิทธิภาพทางการเงินในด้านอื่นๆ (Leonidou, et al., 2013, pp. 94-110)

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องถึงอิทธิพลความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย ทั้งในด้านของตัวเงินและความพึงพอใจของลูกค้าที่มีการเพิ่มขึ้นในเชิงบวกจากอิทธิพลของการมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันนั้นจะนำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว (Claver-Cortes et al., 2007, pp. 663-679) ดังนั้นองค์กรต้องให้ความสำคัญกับแนวทางการสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นกับธุรกิจของตน และภายใต้การสร้าง ความแตกต่างนั้นต้องคำนึงถึงต้นทุนที่เกิดขึ้น รวมถึงความแตกต่างของผลิตภัณฑ์นั้นต้องตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างทันเวลา จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งทางด้านการเงินและความพึงพอใจของลูกค้า

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

(Suggestions for future research)

ผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจนำผลการวิจัยนี้ไปขยายผลการศึกษาต่อไปในอนาคต เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่การศึกษาครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมถึง โดยผู้ที่สนใจสามารถนำรูปแบบที่ได้ไปศึกษาในอุตสาหกรรมอาหารอื่นๆ หรือแม้แต่อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้สภาวะการแข่งขันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

4.1 ตามที่กล่าวข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นปัจจัยในระดับมหภาคหรือปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายภาครัฐ สภาวะแวดล้อมทางตลาดหรือความเป็นพลวัตทางตลาดของธุรกิจอาหารแปรรูป รวมถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยปัจจัยดังกล่าวอาจส่งอิทธิพล

ต่อความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป จึงควรพิจารณานำปัจจัยดังกล่าวมาศึกษา ร่วมด้วย โดยปัจจัยเหล่านั้นอาจเป็นได้ทั้งตัวแปรต้น ตัวแปรคั่นกลาง หรือตัวแปรกระตุ้น ซึ่งจะทำให้ภาพรวมของการวิเคราะห์ความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปให้มีความชัดเจนและครอบคลุมประเด็นปัญหาของธุรกิจอาหารแปรรูปได้มากยิ่งขึ้น

4.2 การวิจัยในครั้งนี้ได้มีการปรับแต่งโมเดล เนื่องจากการกำหนดโมเดลตามทฤษฎีและการวิเคราะห์ในครั้งแรกพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จึงได้ทำการปรับแต่งโมเดลตามข้อตกลงของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างที่ยอมให้ความคลาดเคลื่อนของการวัดมีความสัมพันธ์กันได้ตามสภาพความเป็นจริง การที่โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สาเหตุหนึ่งนั้นอาจมาจากการมีจำนวนตัวอย่างในการศึกษาน้อยเกินไป ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจกับกลุ่มธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยควรให้ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น

4.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป โดยทำการศึกษาความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าความสามารถเชิงพลวัตนั้นไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป ในขณะที่ยังมีนักวิจัยอีกกลุ่มมองว่า ความสามารถเชิงพลวัตนั้น น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจในกลุ่มอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามารถเชิงพลวัตกับความสำเร็จของธุรกิจในภาคธุรกิจอื่นๆ

บรรณานุกรม (Bibliography)

- Ambrosini, V., Bowman, C. and Collier, N. (2009). Dynamic capabilities; an exploration of how firms renew their resource base. **British Journal of Management**, 20(1), 9-24.
- Carmona-Mareno, E., Céspedes-Lorente, E. J. and De Burgos-Jimenez, J. (2004). Environmental strategies in Spanish hotels: contextual factors and performance. **Service Industries Journal**, 24(3), 101-130.
- Chien, S. Y. and Tsai, C. H. (2012). Dynamic capability, knowledge, learning and firm performance. **Journal of Organizational Change Management**, 25(3), 434-444.
- Claver-Cortes, E., Molina-Amzorin, J. F., Pereira-Moliner, J. and Lopez-Gamero, M. D. (2007). Environmental strategies in the impact on hotel performance. **Journal of Sustainable Tourism**, 15(6), 663-679.
- Cui, A. S., Griffith, D. A. and Cavusgil, S. T. (2005). The influence of competitive intensity and market dynamism on knowledge management capabilities of multinational corporation subsidiaries. **Journal of International Marketing**, 13(3), 32-53.
- Dietmar, S., Sabina, J. and Christina, S. (2013). Dynamic capabilities of resource-poor exporters: A study of SMEs in New Zealand. **Small Enterprise Research**, 20(1), 2-20.
- Dobrovojevic, G. (2013). Analysis of the competitive environment of tourist destinations aiming at attracting FDI by applying Porter's Five Forces Model. **British Journal of Economics, Management and Trade**, 3(4), 359-371.
- Eisenhardt, K. M. and Martin J. A. (2000). Dynamic Capabilities: What are They?. **Strategic Management Journal**, 21(10-11), 1105-1121.
- Food Institute of Thailand. (2014). **Data base of food and relevant business**. Retrieved August 30, 2015, from http://fic.nfi.or.th/food_directory/.
- Greene, P. and Brown, T. (1997). Resource needs and the dynamic capitalism typology. **Journal of Business Venturing**, 12(3), 161-174.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis: A global perspective** (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall International.
- Harreld, B. j., C. A. O'Reilly and M. L. Tushman (2007). Dynamic capabilities at IBM: Driving strategy into action: In dynamic capabilities at IBM: driving strategy into action. **California Management Review**, 49(4), 21-43.
- Johannessen, J.A. and Olsen, B. (2003). Knowledge management and sustainable competitive advantages: The impact of dynamic contextual training. **International Journal of Information Management**, 23, 277-289.
- Kantabutra, S. (2014). Measuring corporate sustain ability: A Thai Approach. **Measuring Business Excellence**, 18(2), 73-88.
- Lecuona, J. R. and Reitzig, M. (2014). Knowledge worth having in 'excess': The value of tacit and firm-specific human resource slack. **Strategic Management Journal**, 35(7), 954-973.
- Lee, J. and Slater, J. (2007). Dynamic capabilities, entrepreneurial Rent-Seeking and the investment development path: The case of SAMSUNG. **Journal of International Management**, 13, 241-257.

- Leonidou, L. C., Leonidou, C. N., Fotiadis, T. A. and Zerti, A. (2013). Resources and capabilities as drivers of hotel environmental marketing strategy; Implications for competitive advantage and performance. **Tourism Management**, 35, 94-110.
- Li, D. and Liu, J. (2014). Dynamic capabilities, environmental dynamism, and competitive advantage; Evidence from China. **Journal of Business Research**, 67(1), 2793-2799.
- Lopez-Gamero, M. D., Molina-Azorin, J. F. and Claver-Cortes, E. (2011). The relationship between manager's environmental perceptions, environmental management and firm performance in Spanish Hotels: a whole framework. **International Journal of Tourism Research**, 13(2), 141-163.
- Meengin, B. (2008). **The industrial cluster: The way to gain industrial competitive advantage from fabric industry clustering in Thailand**. Doctoral degree dissertation Ph.D., Ramkhamhaeng University, Thailand.
- Michailova, S. and Zhan, W. (2015). Dynamic capabilities and innovation in MNC subsidiaries. **Journal of World Business**, 50, 576-583.
- Ministry of Industry Thailand. (2011). **Thailand industrial development master plan 2013-2023**. Retrieved August 8, 2015, from www.kmitl.ac.th/pandiv/..food%20masterplan.pdf.
- Mongkholaranya, P., Jeamsripong, S., Peeanansuk, C. and Pakorn Pajanban, (2014). Dynamic Capability Affecting Competitiveness of Thai Food Export in Thailand. **Journal of Modern Management Science**, 7(2), 164-175.
- Newbert, S. L. (2008). New firm formation: A dynamic capability perspective. **Journal of Small Business Management**, 43(1), 55-77.
- Penrose, E. (1959). **The theory of the growth of the firm**. Oxford: Oxford University Press.
- Porter, M. E. (1980). **Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors**. New York: Free Press.
- Protogerou, A., Caloghirou, Y. and Lioukas, S. (2011). Dynamic capabilities and their indirect impact on firm performance. **Industrial and Corporate Change**, 21(3), 615-647.
- Russo, M. V. and Fouts, P. A. (1997). A resource-based perspective on corporate environmental performance and profitability. **Academy of Management Journal**, 40(3), 534-559.
- Salaman, G. and Asch, D. (2003). **Strategy and capability: Sustaining organizational change**. N.P.: Blackwell.
- Singtanasarn, P., Rattanaiboonsom, V., Liampreecha, N., Lerkworaruk, W. and Pajanban, P. (2014). Factors effecting competitive capabilities of food export business in Thailand. **Journal of Business Economic and Communication**, 9(1). 98-112.
- Slater, S. F. and Narver, J. C. (1994). Does competitive environment moderate the market orientation-performance relationship? **Journal of Marketing**, 58, 46-55.
- Supitchayangkool, S. (2005). **A study of relationship between resources capabilities, positional advantages and export venture performance of Thai food exporters**. Dissertation D.B.A., Nova Southeastern University. USA.
- Suwannaporn, P. and Speece, M. W. (2010). Assessing new product development success factors in the Thai food industry. **British Food Journal**, 112(4), 364-386.

- Tan, Q. and Sousa, C. M. P. (2015). Leveraging marketing capabilities into competitive advantage and export performance. **International Marketing Review**, 32(1), 78-102.
- Teece, D. J. (2000). Strategic for managing knowledge assets: The role of firm structure and industrial context. **Long Range Planning**, 33(1), 35-54.
- Teece, D. J. (2007). Explicating dynamic capabilities: The nature and micro-foundations of (sustainable) enterprise performance. **Strategic Management Journal**, 28, 1319-1350.
- Teece, D.J., Pisano, G. and Shuen, A, (1997). Dynamic capabilities and strategic management. **Strategic Management Journal**, 18(7), 509-533.
- Trirakanan, S. (2008). **The measurement tools of social science research: Practice** (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Xu, S., Wu, F. and Cavusgil, E. (2013). Complements or substitutes? Internal technological strength, competitor alliance participation, and innovation development complements or substitutes? Internal technological strength, competitor alliance participation, and innovation development. **Journal of Product Innovation Management**, 30(4), 750-762.